

Il traite spécialement des abbayes Prémontrées aux pages 276-285.

En 1128 fut fondé le monastère prémontré l'Oberzell am Main. Vers la même époque fut érigé le monastère double de Tückelhausen (Cella salutis) lez Ochsenfurt. En 1146, les religieuses du monastère double de Tückelhausen furent transférées à Lochgarten (Louisgarde). En 1324, ce monastère fut uni à celui de Schäftersheim. Un autre monastère, de nom de Kreuzfeld, subit le même sort. Plus tard que ceux-ci, l'on érigea le petit monastère de Bruderhartmannszell, en mémoire de l'impératrice Cunégonde.

On le voit : l'auteur parle de plusieurs monastères Prémontrés qui ne jouirent pas d'une longue existence indépendante ; leurs noms ne se retrouvent guère dans les livres Prémontrés du temps moderne.

Ensuite, l'auteur retrace les premiers siècles de l'histoire des grandes abbayes de Rot, Weissenau, Obermarchtall, Adelberg et Schussenried. Il donne quelques détails concernant l'abbaye d'Ursberg. Cet exposé contient plusieurs détails, inconnus dans les publications de notre Ordre.

Nous recommandons particulièrement le bel ouvrage de K. M. Karl Weller à qui veut connaître l'ancienne histoire des abbayes de la Souabe supérieure. Il contient aussi maint détail hautement intéressant pour l'histoire générale de nos anciennes abbayes aux deux premiers siècles de leur existence.

Emile VALVEKENS, o. Praem.

* * *

Rombaut Jan J o r d e n s , *De Hymnen van het Getij- en Misboek*. S.M. Sint Norbertus' Boekhandel. Tongerlo, (1938), XV-408 blz.

Voor ons ligt dat lijvig boekdeel, dat ter bespreking in ons tijdschrift door den schrijver aangeboden werd.

De schrijver mocht reeds fier zijn over de verzorgde uitgave zelf. In een keurig kleedje werd het werk gestoken, en de schikking der hymnen met daarnaast de overzetting heeft geenszins de stoeve voorstelling waaronder doorgaans dergelijk werk voorkomt.

Het programma van het werk van Mr. Jordens ligt samengevat in den bijtitel : « Uit hun oorspronkelijke en huidige lezing werden de hymnen overgedicht in het Nederlandsch, met behoud der maat ». Tevens worden ze toegelicht : Schrijver trachtte den dichter van ieder hymne op te geven en daarover enkele gegevens te vergaderen.

Verder heeft hij het « kerkelijk gebruik » van iedere hymne aangeduid. Volgen eindelijk naar belang van ieder hymne en noodzakelijke verklaring van den tekst, een reeks toelichtingen.

In 1926 was van dit werk een eerste uitgave verschenen onder den titel : *De Hymnen van 't Norbertijner en Roomsche Getij- en Misboek* (XVI-240 blz.).

Staat een tweede uitgave doorgaans in het teken van verandering en verbetering, dan werd dit program ruim doorgevoerd in dit boek. Vooral twee zaken begroeten wij hierin met liefde : De oudere en de nieuwere vorm der verschillende hymnen is vertegenwoordigd : de oudere doorgaans trouw bewaard in het Praemonstratenser brevier, de nieuwe vorm, vrucht van de werkzaamheden van Urbaan VIII en zijn medewerkers, en doorgevoerd in het huidig Romeinsch brevier. Maar vooral verwelkomen wij in deze uitgave de toevoeging van verschillende eigen hymnen van de Belgische en Nederlandsche bisdommen.

Buiten onze bevoegdheid ligt de beoordeeling van de vertaling zelf in versmaat. Zeker mogen wij hier duiden op een getrouwheid van den overzetter, en op een groote sierlijkheid in de uitdrukking. Het *traductore traduttore* zal echter ook hier zijn rechten bewaren. Zoo moeilijk is het het vlotte latijnsche vers met zijn dichtertlijken vorm, met zijn golvend rythme, om te zetten in de Nederlandsche taal in een vorm waaruit niet altijd de stroefheid kan geweerd worden, en waarin slechts weinig kans was tot dichtertlijken, meesleependen gloed.

Maar ook was het werk niet bedoeld als een werk van hooge dichtersinspiratie. Voor den rustigen bidder van de getijden, die in de hymnen voedsel zoekt voor zijn denken en daarom dieper wil doordringen in de geheimen van den heiligen tekst, biedt dit boek echte veropenbaringen. Beter begrijpen, en volmaakter overheerschen van den tekst, beteekent ook een uitgroei van de devotie zelf van hen die in naam van de Kerk voor de geloovigen het kerkelijk officie bidden. Dit wordt bereikt door onderhavig boek en daarom wenschen wij het een ruime verspreiding bij de personen die het breviergebed in hun dagelijksche taak hebben ingeschakeld.

A. E.

* * *

G. J. Van den Broeck, *De professione solemnī in ordine Praemonstratensi*. Romae, 1938.